

ÚDARÁS NA GAELTACHTA: GLÚIN Z

Tuarascáil Taighde
Feabhra 2021

Údarás na
Gaeltachta

Bricolage

AN AIDHM:

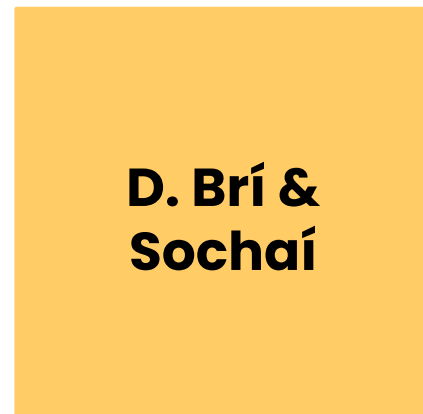
**AG COTHÚ AGUS AG CUR LE
CULTÚR NA HÓIGE TRÍ
GHAEILGE**

**AG TEACHT AR BHEALAÍ BREISE
INAR FÉIDIR LEIS AN ÚDARÁS TACÚ
LE CULTÚR & LE TEANGA SHAINIÚIL
NA GAELTACHTA**

TÁ CEITHRE RÉIMSE ANN INAR FÉIDIR CUR LE & TACÚ LE CULTÚR BRÍOMHAR NA HÓIGE

Tá na 4 réimse seo ag teacht ón méid a chualamar ó dhaltaí na hidirbhliana;

GNÍOMHARTHA LAETHÚLA & ÁBHAIR SHAINIÚLA

BRÍ NÍOS LEITHNE & ATHRÚ MEOIN

D'AITHIN MUID DHÁ SPÁS FÉIDEARTHACHTAÍ I NGACH RÉIMSE

B

**Ábhar &
Cruthaitheacht**

**#1 Beo
Beathach**

**#2 Ár
nArdáin Féin,
Cruthaithe
Againn Féin**

Sóisialú & Spraoi

**#3 Beart de
réir Briathair**

**#4 Spásanna
Idir Eatarthu**

Scoil & Mianta

**#5 Teanga na
Féidearthachta**

**#6 Oideachas:
Dearcthaí**

Brí & Sochaí

**#7 Mórtas
Áite**

**#8 Meon
Gaeltachta**

BREATHNÓFAR GO MION ANOIS AR SHÉ CINN DE NA SPÁSANNA FÉIDEARTHACHTAÍ

**Ábhar &
Cruthaitheacht**

**#1 Beo
Beathach**

**#2 Ár
nArdáin Féin,
Cruthaithe
Againn Féin**

Sóisialiú & Spraoi

**#3 Beart de
réir Briathair**

**#4 Spásanna
Idir Eatarthu**

Scoil & Mianta

**#5 Teanga na
Féidearthachta**

**#6 Oideachas:
Dearcthaí**

Brí & Sochaí

**#7 Mórtas
Áite**

**#8 Meon
Gaeltachta**

RÉIMSE:
ÁBHAR + CRUTHAITHEACHT

› **TÁ TEANNAS ANN IDIR
CAOMHNÚ NA GAEILGE &
ÉABHLÓID NA TEANGA**

› **NUAIR A SHEASTAR GO LÁIDIR
LE CAIGHDEÁN AGUS
TRADISIÚN NA TEANGA IS FÉIDIR
LEIS SIN A BHEITH INA BHAC AR
CRUTHAITHEACHT I dTAOBH
ÁBHAR NUA AGUS CULTÚIR DE**

**“Tá níos mó daoine ann a
d’fhéadfadh dán a rá i
nGaeilge ná mar atá siúd
gur féidir leo comhrá a
bheith acu i nGaeilge.”**

Scoláire TY, Daingean Uí Chúis

CAITHFEAR MUINÍN A CHOThÚ I dTAOBH CUMAIS CRUTHAITHEACHT DAOINE A CHRUTHAÍONN ÁBHAR I nGAEILGE

>> Faoi láthair tá braistint ann (ó dhaoine óga & ó shaineolaithe) nach spreagtar daoine óga chun a bheith spraoiúil leis an teanga agus go mbíonn eagla ar dhaoine botúin a dhéanamh i nGaeilge.

“One night last summer, Kneecap had a gig in town during the Féile na Bealtaine festival. Everyone at the gig, teenagers included were speaking Irish because it was just such a fun atmosphere with the Irish language involved. Some sort of a community has been developed by this band and they love speaking in Irish and encouraging the language. Even the day after if someone said they went to Kneecap the rest of the conversation would be through Irish.” - Delta Idirbhliana, Daingean Uí Chúis

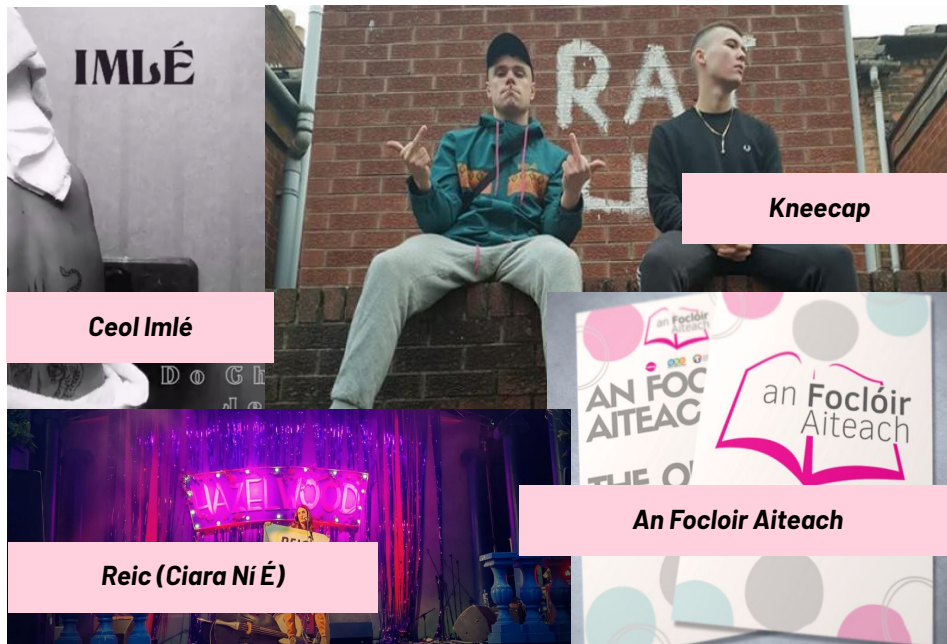

“It can be intimidating being involved in Irish... I just want people to come (to Reic poetry night) and feel like they can make mistakes and learn... We’re trying to eliminate the confidence barrier.” - Ciara Ní É, File / Láithreoir

FÉIDEARTHACHT = BEO BEATHACH

Tá an teanga beo + réidh le haghaidh cruthaitheacht + samhlaíocht nua.

SPLANC INSPIORÁIDE:

TOGRAÍ FÉIDEARTHA:

- *Filíocht ó Bhéal*
- *Ábhar Nua Foclóra*
- *Grúpaí Ceoil*
- *Tobchumadóireacht*
- *Imeachtaí Filíochta / Comortais Rap*
- *Tacaíocht do Cheoltóirí atá ag cumadh ceol nua-aimseartha*
- *Féilte Liú*
- *Curaclam Nua Labhartha*
- *Comhfiontar leis na meáin seanbhunaithe*

**> GO HIONDÚIL IS ÁBHAIR
NEAMHLÍNEACH A BHFUIL FÁIL AIR
LÁITHREACH A mBREATHNAÍONN
DÉAGÓIRÍ AIR**

**> IS MINIC A THUGAR TÚS ÁITE D'ÁBHAR
BÉARLA AR NA hÁRDÁIN SIN**

**> IS MINIC GO BHFEICEANN DÉAGÓIRÍ Ó
CHEANTAIR GHAELTACHTA BEARNA
EATARTHU FÉIN AGUS AN tÁBHAR AS
GAEILGE ATÁ DÍRÍTHE AR A
nAOISGHRÚPA**

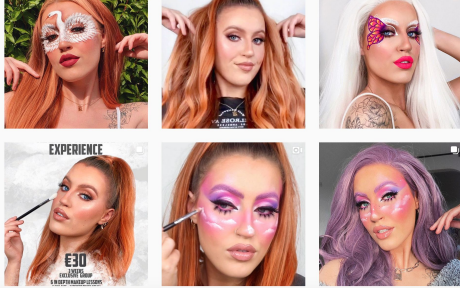
LÁ I SAOL DÉAGÓRA AR LÍNE;

- *"At the moment I spend most of my time on my phones watching 'Netflix' or 'Disney +"*
- *"I don't watch television often"*
- *"I get all my news from Twitter"*
- *"I also use 'Tik Tok', 'VSCO' 'Instagram', 'Facebook' and 'Snapchat'"*
- *"I love VSCO. It's like Instagram but you can't look at how many followers or 'likes' or 'comments' people get"*
- *"I don't look at any Irish language programmes or media except things by Seán Mac an tSíthigh"*

Dalta idirbhliana, Daingean Uí Chúis

NÍL FOCAIL GHAELIGE AR ROINNT RUDAÍ A BHÍONN DAOINE ÓGA AG IARRAIDH A PHLÉ

FAISEAN & SMIDEADH

SPÓIRT (seachas GAA)

CAIDRIMH

INMHARTHANACHT

TÁ DÚIL AG DEAGÓIRÍ ÁBHAR NUA ILMHEÁNACH A FHEICEÁIL I nGAEILGE INA bhFEICTEAR DAOINE COSÚIL LEO FÉIN

>> Ár n-ábhar féin, cruthaithe againn
féin

"I think a lot of work needs to be done on Social Media to promote the Irish language. **A great place to start would be to make a YouTube channel** and post videos, short films, vlogs through Irish. **It would help 'normalise' the speaking of Irish in the day to day life and not as a chore you have to do in school.** In the same way that I enjoy watching (English speaking) Irish influencers alongside those from the UK or globally, I'd like to see content through Irish"

- Delta Idirbhliana, Gaoth Dobhair

"It would be very interesting to hear a **podcast through irish** mainly **focusing on growing up as a teenager in this era** and what problems we might go through"

- Delta Idirbhliana, Daingean Uí Chúis

IS ÁBHAR I nGAEILGE A SHEASANN TAOBH LEIS NA hÁBHAIR NEAMHLÍNEACHA BHÉARLA, AGUS NÍ INA nÁIT, ATÁ I gCEIST,

FÉIDEARTHACHT = ÁR nARDÁIN FÉIN, CRUTHAITHE AGAINN FÉIN

B

Ag tacú le daoine óga chun an t-ábhar a thaitníonn leo a chruthú iad féin

SPLANC INSPIORÁIDE:

TOGRAÍ FÉIDEARTHA:

- Ceardlanna Traenála sna Meáin
- Ceardlanna Tobchumadóireachta
- Gréasáin TikTok
- Imeachtaí bunaithe ar ábhar TG4
- Cúla4 do Dhéagóirí Óga
- FM104 na nÓg
- Tacaíocht do ghlórtha nua
- Gradaim bhliantúla do chruthaitheoirí

RÉIMSE:
SÓISIALIÚ + SPRAOI

› **IS É AN CAIRDEAS BUNCHLOCH SHAOL NA nDÉAGÓIRÍ – SA nGAELTACHT & TAOBH AMUIGH DI**

› **TÁ BÉIM MHÓR AR AN mBÉARLA I gCAIRDEAS IDIR DHÉAGÓIRÍ GO MINIC**
- Nósanna; Ábhair; Comhluadar

› **NUAIR ATÁ NÓS I bhFEIDHM IS DEACAIR É A BHRISEADH**

› **LUANN SAINÉOLAITHE AN ‘tUALACH’ A BHAINNEANN LEIS AN TEANGA**

“Bíonn sé deacair a bheidh ag labhairt le cairde i nGaeilge ag amanna, ach amháin má táimid ag labhairt ar rudaí scoile. Moram gurb é an fáth ná go bhfuil caint na sráide i mBéarla nach bhfuil againn i nGaeilge, tá an Ghaeilge atá againn níos foirmiúla & bíonn sé deacair an chraic a bheidh agat leis mar sin.”

Dalta Idirbhliana, Gaoth
Dobhair

BA MHAITH LE GO LEOR DAOINE ÓGA NÍOS MÓ GAEILGE A LABHAIRT - GO *hÁIRITHE* AR SMAOINEAMH SIAR DÓIBH

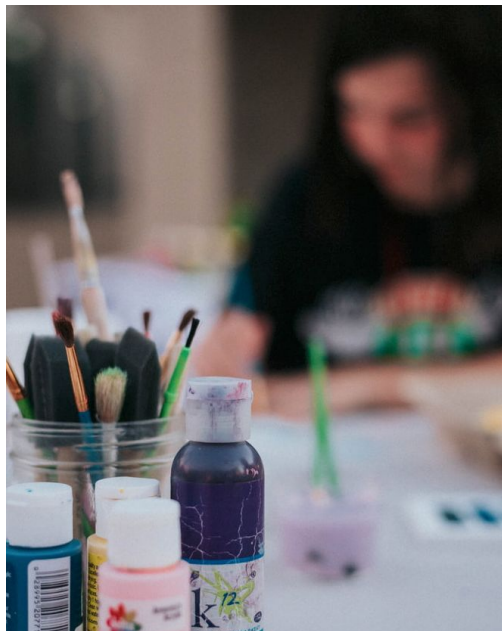
B

TÁ AN DÚIL ANN AN GHAEILGE A LABHAIRT - ACH CONAS É SIN A CHOMHLÍONADH?

BEALACH CHUN CINN >> GNÍOMHAÍOCHTAÍ TRÍ GHAELGE

B

DEARCADH NA NÓG

- I'm turning up to something fun / relevant / interesting... that happens to be in Irish

- I'm learning new skills and developing my interests

- It's a way to meet new people who are not just from my school or area

- I don't have to be the one making the decision about what language we speak

DEARCADH SAINÉOLAITHE

- Domains that Irish is naturally strong in / affiliated to can be built upon (e.g. music, arts, sports)

- But it can also develop vocab and understanding where Irish is less strong

- It's a means for teens to grow in confidence and have positive experiences through Irish

- And the pressure on teens to switch the language is taken away

ÁIT A dTARLAÍONN SEO BÍONN TIONCHAR MÓR AIGE.. CÉ NA GNÍOMHAÍOCHTAÍ EILE A bhFÉADFAÍ TABHAIRT FÚTHU?

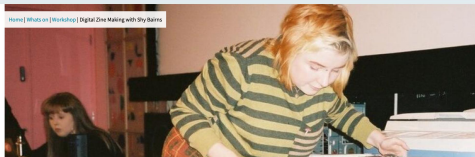
FÉIDEARTHEACHT = BEART DE RÉIR BRIATHAIR

Gníomhaíochtaí trí Ghaeilge; Deis an Teanga a Úsáid go Sóisialta & go Nádúrtha

SPLANC INSPIORÁIDE

nervecentre About Us Creative Opportunities News + More

Home | What's on | Workshops | Digital Zine Making with Shy Bains

**Nerve Centre (Doire) - Ceardlanna Zine
- á dtreorú ag daoine óga**

Digital Zine Making
SATURDAY 4 JUL 2020 - 10C

NA GAEL
Na Gaeil Óga are an
Irish-language GAA club
Dublin.

Na Gaeil Óga, Club CLG, BÁC

Cabaret Craiceáilte

Imeachtaí Parkrun

**Free
For Everyone
Forever**

RADA - Traenáil sa drámaíocht

TOGRAÍ FÉIDEARTHA:

- *Gníomhaíochtaí a nascann an traidisiún le gnéithe nua-aimseartha*
- *Moil do Chultúr atá ag teacht chun cinn*
- *Clubanna Sóisialta ag an Scoil*
- *Comórtais idir-réigiún*
- *Clubanna Nua (taobh amuigh den CLG)*
- *Clár Feabhais m.sh; cumadóireacht, amharclannaíocht, scríbhneoireacht, aisteoireacht)*
- *Scoil Cheoil Rac*
- *Clubanna Ealaíon*
- *Clubanna Aclaíochta*

RÉIMSE:
SCOIL + MIANTA

TÉANN MIANTA NA NDALTAÍ I BHFAD THAR THAIRSEACH NA SCOILE:

B

**BITHEOLAÍOCHT
MHUIRÍ**

**Dul chuig an
Mhórsceir
Bhacainneach**

PEATAÍ

POIST MAITHE

**FOGHLAIM CONAS
TIOMÁINT**

TAISTEAL

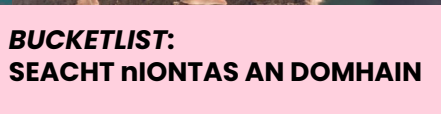
OLLSCOLAÍOCHT

SPÉIRTHUMADÓIREACHT

**SCANNÁNAÍOCHT &
GRIANGHRAFADÓIREACHT**

**BUCKETLIST:
SEACHT nIONTAS AN DOMHAIN**

NA GEALÁIN THUaidH

➤ **FAOI LÁTHAIR, TAOBH AMUIGH
DE CHÚRSAÍ SCOILE, NÍ
BHREATHNAÍONN GO LEOR ACU
AR AN nGAEILGE MAR DHEIS**

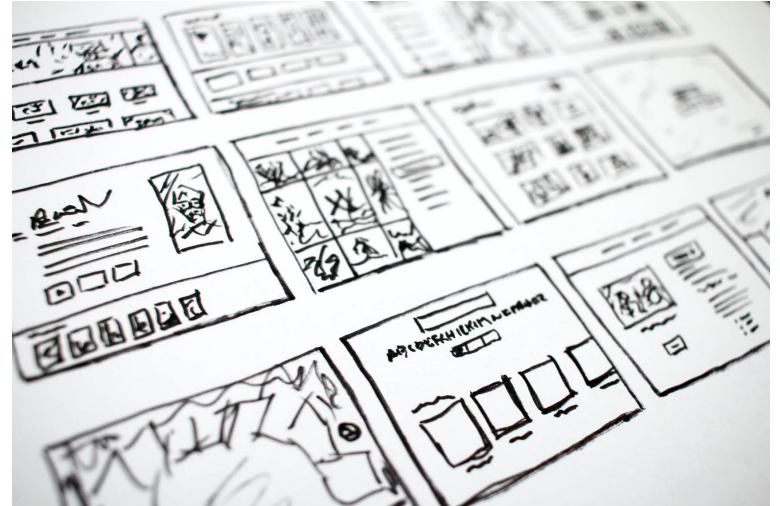
➤ **AN BÉARLA = AN TEANGA ATÁ
AITHEANTA LE DEISEANNA & LE
CUMHACHT**

“Tá súil agam go gcabhróidh an teanga liom chun fáil isteach sa choláiste atá ar intinn agam. Faoi láthair níl gá don Ghaeilge in aon cheann de na cúrsaí go bhfuil suim agam iontu mar sin níl a fhios agam an mbeidh an teanga úsáideach dom fad is atáim ar an choláiste.”

- Dalta Idirbhliana, Gaoth Dobhair

TÁ DEIS MHÓR ANN DUL I BHFEIDHM AR MHEON FIONTRAÍOCH DHÉAGÓIRÍ NA GAELTACHTA

- **Mar aon le formhór dá nglúin, tá siad toilteanach oibriú go dian** - go deimhin bíonn a fhios ag daoine óga sa nGaeltacht go mbeidh orthu bheith ag smaoineamh go fiontraíoch chun fanacht gar don bhaile
- **Céard iad na hacmhainní ar féidir tarraingt orthu chun dlús a chur leis seo?** - agus an féidir an fhiontraíocht a nascadh leis an nGaeilge i ceantair Ghaeltachta?
- **An féidir le húsáid na Gaeilge a bheith mar Fhiontraíocht Shóisialta de shaghas éigin?**

AG CINNTIÚ GO BHFUIL BUNTÁISTÍ GAIRMIÚLA AGUS SÓISIALTA NA TEANGA SOILÉIR

FÉIDEARTHACHT = AG LABHAIRT AR NA DEISEANNA

Ag cur le stádas na Gaeilge mar theanga a chruthaíonn deiseanna

SPLANC INSPIORÁIDE

TOGRAÍ FÉIDEARTHA

- Scéim Meantóireachta
- Intéirneacht / Intéirneacht Fhiorúil
- Gníomhaíochtaí a chothaíonn muinín
- Imeachtaí & Ábhar faoi Ghairmacha Beatha
- Scéim 'Nuálaithe Sa Teach'
- Comórtais Nuálaíochta
- Cainteoirí Spreagúla
- Moil forbartha gnó
- Naisc & Comhoibriú Idir Scoileanna & Gnólachtaí
- Deontais Fiontraíochta

RÉIMSE:
BRÍ + SOCHAÍ

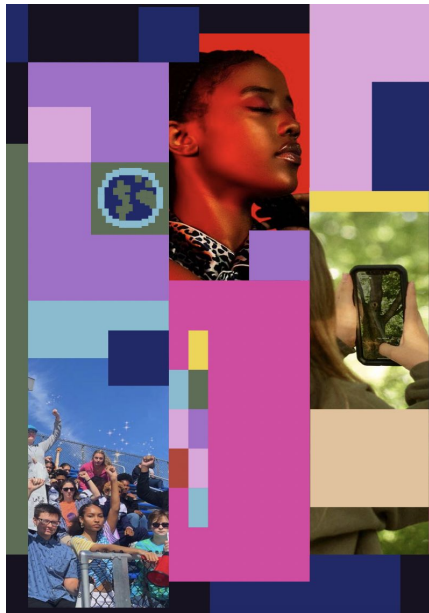
- › **TÁ AN-CHION AG DALTAÍ NA hIDIRBHLIANA AR A gCEANTAIR**
- › **DEIR NA SAINEOLAÍTHE GO gCABHRAÍONN ‘FRÉAMHACHA’ AGUS CEANGAL LE hÁIT CHUN BRÍ A CHOThÚ I SAOL DAOINE ÓGA**
- › **TÁ SPÁS ANN DO NÍOS MO DEA-MHÉINE I LEITH NA TEANGA, AG TÓGÁIL AR MHÓRTAS NA hÁITE**
- › **ACH, A CHINNTIÚ GO BHFUIL AN DEA-MHÉIN SEO ÁBHARThA DO DHAOINE ÓGA - NÍ CUMHACH, NÁ CÚNG**

“The great hunger for young people today is the search for meaning.”

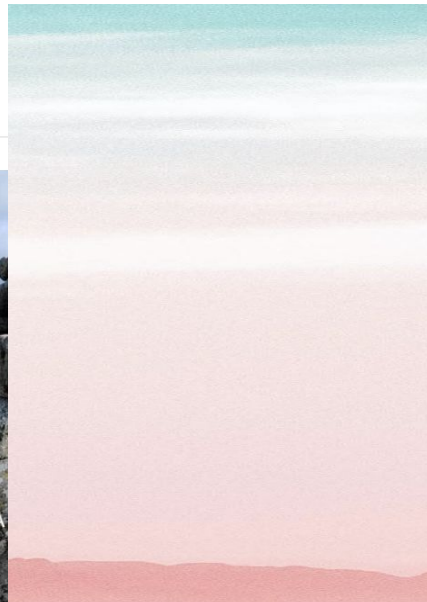
- Finbarr Bradley

INMHARTHANACHT = FÉIDEARTHACHT CUR LE MÓRTAS ÁITE ATÁ COMHAIMSEARHA

B

Lilly's
ECO CLEAN

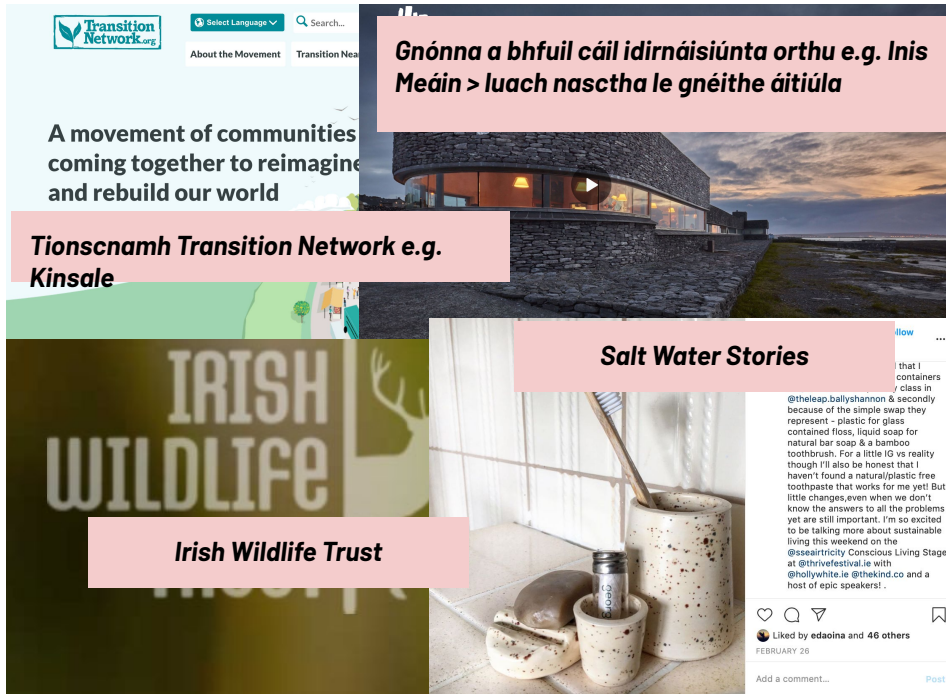

DEIS CHUN NASC A CHOThÚ IDIR FEACHTAIS CHOMHAIMSEARHA & MÓRTAS ÁITE

FÉIDEARTHACHT = MÓRTAS ÁITE

Ag cothú nasc leis an áit atá ábhartha, comhaimseartha & spreagúil

SPLANC INSPIORÁIDE

TOGRAÍ FÉIDEARTHACHA:

- **Naisc le hÚinéirí Gnó**
- **Deiseanna do Cheannasaíocht Inmharthanachta**
- **Daoine Óga a bheith bainteach le Forbairt Branda & le Féiniúlacht na Reigiún**
- **Scoil na Todhchaí/ Scoileanna Foraoise & Cladaigh**
- **Comhoibriú le tograí áitiúla ar ardchaighdeán**
- **Togra Fáilte Éireann**
- **Taispeántais & Imeachtaí idir na Réigiúin**
- **Ceachtanna Inmharthanachta Idirbhliana**
- **Iontaobhas Fiadhúlra na nÓg**
- **Tograí idir Ollscoileanna**

➤ FEICTEAR DO DHÉAGÓIRÍ ACH GO hÁIRITHE GO BHFUIL A gCEANTAR GAELTACHTA FÉIN SCARTHA AMACH Ó CHEANTAIR GHAELTACHTA EILE

➤ D'FHÉADFAÍ COMHOIBRIÚ AGUS NAISC A CHRUTHÚ IDIR CEANTAIR GHAELTACHTA AGUS RÉIGIÚIN EILE MIONTEANGACHA

➤ TÁ DEIS ANN NAISC BHREISE A CHRUTHÚ IDIR DHÉAGÓIRÍ SNA CEANTAIR ÉAGSÚLA GHAELTACHTA

“Téann an Crannóg (Grúpa ceoil) i nGaoth Dobhair go hAlbain agus casann siad le daoine óga idir 14 - 18. Sílim nach bhfuil sé déanta acu ach le trí bliana go dtí seo ach is féidir an tionchar atá aige (na turais) a fheiceáil cheana féin... dá bhféadfadh rud mar sin tarlú ar léibhéal níos structúrtha bheadh sin ar fheabhas.”

- Edel Ní Churraoin & Hannah Rua Ní Bhaoill, a bhunaigh Féile Na Gealaí.

AN BEALACH CHUN CINN >> GAELTACHT ÁITIÚIL AGUS GAELTACHT DHOMHANDA

B

>> ÁIT A BHFUIL AN TEANGA MAR THAIRSEACH CHUN NASCADH LE DAOINE EILE & LEIS AN DOMHAN MÓR

FÉIDEARTHACHT = GAELTACHT CHÓNASCTHA

Gaeltacht gan teorainn; pobail Ghaeltachta a bhfuil nasc eatarthu uilig.

SPLANC INSPIORÁIDE:

*Coláiste Uisce, Béal an Mhuirthead-
ag cothú ceannairí óga*

Level 1 - Youth leadership

Dates: In conjunction with Cúrsa D

In conjunction with Roinn na Gaeltachta created this course especially for students to create a standard and a love of Irish. Our aim is to improve your communication skills, leadership skills and stand out from the crowd. Like a variety of activities in the UISCE you will take part in a variety of

watersports and land activities: Sailing, Windsurfing, Kayaking, dancing at the céilí and singing in the UISCE song contest. You

Foróige Youth

*Ar nós thogra Fhoróige - ag cur le
gníomhaíochas i measc óige na
Gaeltachta*

*Seachtain na Breataine Bige:
REIC X STAMP Liú & Filíocht*

Turas na Crannóige go hAlbain

TOGRAÍ FÉIDEARHA:

- *Imeachtaí ina dtagann na réigiúin le chéile*
- *Forbairt ar 'Bhranda na Gaeltachta'*
- *Cuairt ar áiteanna eile ina bhfuil mionteangacha*
- *'Malartú Gaeltachta' - Campaí Samhraidh do Chainteoirí Dúchais*
- *Aipeanna & Ardáin Dhigiteacha a nascann pobail Ghaeltachta*
- *Clár Malairte Scoileanna*
- *Imeachtaí Idirnáisiúnta a réachtáil trí Ghaeilge*
- *Grúpaí ag teacht le chéile ar mhaithe le feachtais ghníomhaíochta*
- *Togra Shaoránacht na nÓg (ar nós thogra Fhoróige mar shampla)*

Go raibh maith agaibh!

Gabrielle Ackroyd
gabrielle@bricolage.ie

Údarás na
Gaeltachta

Bricolage